

ПРОБЛЕМНІЙ ЛАБОРАТОРІЇ ІНЖЕНЕРНОЇ ГЕОЛОГІЇ УЗБЕРЕЖЖЯ МОРЯ, ВОДОСХОВИЩ ТА ГІРСЬКИХ СХИЛІВ — 40 РОКІВ

У листопаді 1999 р. найстарішій з науково-дослідних лабораторій ОДУ — Проблемній науково-дослідній лабораторії інженерної геології узбережжя моря, водосховищ та гірських схилів (ПНДЛ-1) виповнюється 40 років від дня заснування. Створена ПНДЛ-1 згідно з Постановою Ради Міністрів УРСР № 179 від 19 листопада 1959 р.

У зазначеній Постанові було визначено головне завдання ПНДЛ-1: “розробка теорії та методів прогнозування переробки берегів водосховищ, оцінки і моделювання стійкості морських абразійно-зсувних берегів та укосів кар’єрів”.

Першим науковим керівником ПНДЛ-1 (1959 — 1978) був широко відомий вчений та організатор науки професор Лев Борисович Розовський, найбільш вагомим внеском якого у інженерно-геологічну науку було обґрунтування теорії геологічної подібності та методу природних аналогій для прогнозування переробки берегів водосховищ. З вересня 1978 р. по лютий 1995 р. науково-дослідну роботу Лабораторії очолював знаний міжнародній та вітчизняній науковій геологічній спільноті, вчений з енциклопедичними знаннями — професор Вячеслав Михайлович Воскобойніков. Під його керівництвом колектив ПНДЛ-1 з успіхом продовжував розробку завдань, що були визначені урядом та працював над удосконаленням теорії й методології нового наукового напрямку — морської інженерної геології. З 1995 р. на чолі ПНДЛ-1 — доктор геолого-мінералогічних наук Є. Г. Коніков.

За роки існування ПНДЛ-1 на основі даних наукових досліджень було захищено чотири дисертації на здобуття вченого ступеня доктора наук (Л.Б. Розовський, 1964; І. П. Зелінський, 1979; Є. А. Черкез, 1994; Є. Г. Коніков, 1995) та більше ніж 20 кандидатських дисертацій. Плідне співробітництво фахівців ПНДЛ-1 та кафедри інженерної геології знайшло відбиток у 11 монографіях і підручниках, більше ніж 350 наукових публікаціях у періодичних вітчизняних та зарубіжних виданнях, а також у численних працях конференцій та науково-практичних нарад. ПНДЛ-1 є колективним членом міжнародних асоціацій EUCC та “EUROCOAST-УКРАЇНА”, а окремі співробітники брали участь у розробці деяких міжнародних наукових програм.

Найбільш вагомими науковими здобутками наукових та інженерно-технічних працівників ПНДЛ-1 за сорокарічний період у галузі інженерної геології полягають у розробці методів моделювання (математичного, лабораторного, природно-аналогового) найбільш небезпечних геологічних та техногенних процесів, а у області морської геології — в уточненні геологічної будови шельфа Чорного моря, створенні палеогеографічних схем плейстоцена та голоцена Азово-Чорноморського басейну. В останнє десятиріччя значна увага приділяється еколого-геологічним дослідженням, розробці методології екологічного моніторингу та рекомендацій до заходів, що забезпечують раціональне використання ресурсів та охорону оточуючого середовища.

Колектив співробітників ПНДЛ-1 неодноразово брав участь у вирішенні важливих народно-господарчих завдань: у проектуванні та будівництві окремих

споруд Дніпровського каскаду водосховищ, у створенні Генеральної схеми берегозахисних заходів на узбережжі м. Одеси, у проектуванні берегозахисту Ялтинського узбережжя, берегів м. Ульяновська, Саратова, Вольска та на інших ділянках, у розробці родовищ будівельних пісків на шельфі, проектуванні портових споруд на Григорівському лимані та багатьох інших; лабораторія працювала над впровадженням рекомендацій, розроблених у рамках цих проектів, що принесло значний народно-господарчий економічний ефект. Вагомі науково-практичні дослідження колективу ПНДЛ-1 були відзначені "бронзовою медаллю" ВДНГ СРСР (1980 р.).

Незважаючи на скрутне економічне становище, яке, безумовно, позначилося на стані ПНДЛ-1 (зниження майже втричі (у порівнянні із 1986р.) бюджетного фінансування, вимушене скорочення штатів, істотне скорочення обсягу господарської тематики), наш колектив продовжує на високому науковому рівні виконувати значну кількість (одну із найбільших у порівнянні з усіма інститутами та лабораторіями ОДУ) держбюджетних НДР та має позабюджетні джерела фінансування. Керівництво ПНДЛ-1, небезпідставно, продовжує пошук шляхів використання вагомого наукового потенціалу для вирішення актуальних народно-господарських проблем України, області і м. Одеси.

Вітаємо всіх співробітників ПНДЛ-1 з цією визначною датою.

І. П. Зелінський, Є. Г. Коніков, Є. А. Черкез.